

CONVENIO PLURIANUAL DE COLABORACIÓN ENTRE A CONSELLERÍA DE CULTURA, LINGUA E XUVENTUDE E A UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA PARA A REALIZACIÓN DUN PROGRAMA DE ACCIÓNS EN MATERIA DE INVESTIGACIÓN, A TRAVÉS DO CENTRO RAMÓN PIÑEIRO PARA A INVESTIGACIÓN EN HUMANIDADES

En Santiago de Compostela,

REUNIDOS:

Dunha parte, Don José López Campos, conselleiro de Cultura, Lingua e Xuventude que, en virtude do seu nomeamento a través do Decreto 44/2024, do 14 de abril (DOG núm. 73, do 14 de abril) actúa de conformidade coas facultades que lle atribúe o artigo 34 da Lei 1/1983, do 22 de febreiro, de normas reguladoras da Xunta e da súa Presidencia, modificada pola Lei 11/1988, do 20 de outubro e pola Lei 12/2007, do 27 de xullo.

Doutra, Don Antonio López Díaz, reitor magnífico da Universidade de Santiago de Compostela, que actúa en nome e en representación desta entidade en virtude do nomeamento como reitor segundo o Decreto 35/2022, do 17 de marzo (DOG nº 56, de 22 de marzo de 2022), de acordo coas competencias que lle outorgan o artigo 50 da Lei Orgánica 2/2023, de 22 de marzo, do Sistema Universitario e o Decreto 14/2014, do 30 de xaneiro, polo que se aproban os Estatutos da Universidade de Santiago de Compostela.

As partes actúan no exercicio dos seus respectivos cargos e coa representación competencial que ostentan, recoñecéndose mutuamente capacidade para se obrigaren nos termos do presente convenio,

EXPOÑEN:

1. Que para potenciar o emprego do galego, segundo establecen os artigos 5.3 do Estatuto de Autonomía de Galicia e 6.3 da Lei de normalización lingüística, cómpre dispor de estudos científicos sobre diversos eidos da lingua galega, que contribúan a protexela, promovela e modernizala para que sexa un medio de comunicación eficiente en calquera ámbito.

2. Que no Decreto 146/2024, do 20 de maio, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude (DOG 101, de 17 de maio), atribúeselle á Secretaría Xeral da Lingua (en diante, SXL), entre outras, as funcións de promover,

coordinar e desenvolver a política de investigación que favoreza a normalización lingüística nas súas diferentes manifestacións, especialmente no eido do léxico e da terminoloxía, así como, promover a cooperación e a colaboración con outras institucións competentes en materia de política lingüística, contribuíndo así á súa difusión.

3. Que a Universidade de Santiago de Compostela (en diante USC) é unha entidade que leva a cabo actividades de investigación, docencia e desenvolvemento científico e tecnolóxico, e ten como un dos seus fins o de procurar o seu enraizamento na sociedade galega que a sustenta e, en xeral, contribuír ao seu desenvolvemento social, económico e cultural.

4. Que estes fins son apoiados e compartidos pola Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude (en diante consellería). Así, co fin de xestionar o desenvolvemento de proxectos e programas de investigación e conservación das fontes lingüísticas, literarias e antropolóxicas que permitan un estudo profundo da nosa historia e que garantan a utilidade da lingua galega na sociedade actual, con data 11 de febreiro de 1993, foi creado o Centro de Investigacións lingüísticas e literarias Ramón Piñeiro, posteriormente denominado Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades (en diante CRPIH), polo Decreto 330/1997, do 13 de novembro, dependente organicamente da SXL.

5. Que a dixitalización do coñecemento e a busca da innovación a través da tecnoloxía e da apertura de datos están volvéndose eixos claves da axenda dixital europea e que un dos piares da súa proposta estratéxica de investigación é a transferencia á sociedade e que, neste sentido, o CRPIH xa hai máis dunha década que vén impulsando o acceso aberto aos contidos de investigación, a través de presentacións sinxelas, accesibles, gratuítas e actualizadas.

6. Que as partes son conscientes da necesidade actual de promover as Humanidades dixitais (HD), co propósito de acadar unha mellor infraestrutura para a xestión de datos, recursos dixitais e ferramentas, que permitan a súa compartición e reutilización, aumentando a súa canalización, difusión, proxección e recoñecemento. Así, consideran que o acceso e intercambio de recursos entre elas - toda vez que existen complementariedades e sinerxías en proxectos de interese recíproco- pode ser explotado para acadar unha maior dimensión, mediante a interacción e colaboración científica entre os axentes participantes, o que supón unha optimización dos recursos destinados para o mesmo fin e redundante nun beneficio de ben común a prol do interese público.

7. Que, posto que os seus intereses son concorrentes e perseguen a obtención dunha finalidade común, a USC e o CRPIH veñen colaborando ininterrompidamente

desde o ano 1995 (sinatura do primeiro convenio) no desenvolvemento conxunto de actuacións de investigación relacionadas coas áreas de coñecemento mencionadas. Isto amosa un destacado compromiso en continuar cooperando nestas materias de estudo e a USC -en clave de visión xeral sobre o nivel actual do estado das investigacións- é quen dispón dos coñecementos necesarios para propiciar as contornas de colaboración que favorezan unha axeitada continuidade dos proxectos de investigación en curso que se desenvolven no centro.

8. Que, co propósito de que as tarefas encomendadas ao centro acaden os resultados axeitados, a consellería desexa seguir contando coa colaboración dos investigadores de maior reputación en cada un destes ámbitos e, dadas as particularidades e características específicas dos proxectos de investigación de que se trata, tendo en conta que os departamentos de Filoloxía da USC contan con recursos tecnolóxicos axeitados e con destacados investigadores de recoñecida capacidade científica -en relación á natureza dos proxectos incluídos no anexo deste convenio- os obxectivos perseguidos non poderían acadarse co mesmo nivel de excelencia nun escenario de concorrencia pública.

9. Que é de marcado interese xeral e das partes asinantes, no marco da colaboración establecida, incorporar novas perspectivas -na liña da *Estratexia Galicia Dixital 2030*, (particularmente no relacionado co capítulo 9.1 "Proxección dos sinais de identidade de Galicia")- que potencien a innovación dixital aplicada á dinamización e salvagarda do patrimonio e a produción cultural da Comunidade, como recurso accesible e compoñente fundamental da nosa tradición, identidade e recoñecemento colectivo, incluíndo a lingua galega como creadora de cultura e vehículo de posibilidades representativas, co fin de ampliar o alcance e a accesibilidade dos traballos e resultados da execución destes proxectos, facendo deles unhas ferramentas modernas e eficaces de referencia científica mediante a introdución e mellora no manexo de novos usos asociados ás tecnoloxías da información e da comunicación (TIC).

10. Que a USC dispón de investigadores de valía profesional e prestixio recoñecido que se dedican sectorialmente á realización deste tipo de actividades e cos que se pode establecer un espazo común de intereses no eido da investigación, que permiten a utilización da figura do convenio de colaboración como fórmula comercial apropiada para articular as súas relacións, dado que non se manifesta nunha contraposición de intereses, senón que se trata de establecer unha colaboración institucional para levar a cabo unha actuación en resposta de obxectivos compartidos e os intereses de ambas as dúas partes teñen por causa a consecución dun fin común en beneficio da comunidade.

Así mesmo, ao abeiro do establecido no artigo 6 –“*Convenios e encomendas de xestión*”–, da Lei 9/2017 de 8 de novembro de contratos do sector público, este caso considérase excluído e plenamente aplicable á figura do convenio de colaboración debido ás prestacións de investigación e desenvolvemento que, con respecto aos proxectos incluídos no anexo do presente convenio, van ser levadas a cabo por parte da Universidade e que son susceptibles de se incluír no punto 1, apartados b) e c) do citado artigo.

Por todo isto, a consellería e mais a USC establecen o presente convenio de colaboración que se rexerá polas seguintes

ESTIPULACIÓNS:

Primeira. Obxecto do convenio

Mediante este convenio establécense as condicións polas que se rexerá a colaboración entre a consellería e a USC, a través da SXL, para proseguir desenvolvendo o programa de accións en materia de investigación, especialmente no ámbito lingüístico, que se está levando a cabo no CRPIH e que se describe no anexo citado na estipulación segunda.

O fin último desta cooperación é desenvolver proxectos de investigación, fundamentais para a comunidade científica e para toda a sociedade, capaces de garantir a utilidade da lingua galega en todos os ámbitos da vida actual e de contribuír, asemade, ao acceso igualitario do coñecemento no ámbito das Humanidades, en xeral, e das HD, en particular.

Segunda. Obrigas da USC

As actividades que ha desenvolver a USC en colaboración co centro, recóllense no ANEXO I ao presente convenio onde se especifican os traballos que se realizarán en cada unha das accións que conforman o programa de investigación.

A USC cooperará coa consellería e coa SXL na realización das actividades do programa de actuacións en materia de investigación científica do centro e comprométese a realizar -a través dos seus investigadores- os distintos proxectos que nel se desenvolven:

PROXECTO TERMINOLOXÍA CIENTÍFICO-TÉCNICA (TERMIGAL).

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
CULTURA, LINGUA
E XUVENTUDE

USC
UNIVERSIDADE
DE SANTIAGO
DE COMPOSTELA

PROXECTO BASE DE DATOS DO ATLAS LINGÜÍSTICO ROMÁNICO (ALIR)
PROXECTO BIBLIOGRAFÍA INFORMATIZADA DA LINGUA GALEGA (BILEGA)
PROXECTO CORPUS DE REFERENCIA DO GALEGO ACTUAL (CORGA/XIADA)
PROXECTO CORPUS DOCUMENTALE LATINUM GALLAECIAE (CODOLGA)
PROXECTO ARQUIVO GALICIA MEDIEVAL (ARGAMED)
PROXECTO LÍRICA GALEGO-PORTUGUESA
PROXECTO PROSA LITERARIA
PROXECTO CANTIGAS DE SANTA MARÍA
BIBLIOGRAFÍA DE REFERENCIA DA LITERATURA GALEGA MEDIEVAL (BIRMED)
PROXECTO DICIONARIOS DE LITERATURA
PROXECTO INFORME ANUAL DE LITERATURA GALEGA
PROXECTO LITERATURA INFANTIL E XUVENIL
PROXECTO DIMENSIÓNS DA IDENTIDADE COLECTIVA DE GALICIA

A USC colaborará na realización das distintas accións que integran este programa de investigación cunha contribución en especie, consistente en horas de dedicación á investigación, que serán as estimadas para a consecución dunha axeitada execución das actuacións.

A estes efectos, a valoración económica da devandita contribución equivalerá ó resultado do cálculo –en horas- sobre a retribución dun docente investigador –catedrático de universidade (T.C.)-. En consecuencia, a Universidade asumirá, pola súa conta, a cantidade de **cento trinta e catro mil oitocentos euros (134.800,00 €)** derivada dos custos do seu persoal docente investigador, distribuída en catro anualidades (2026, 2027, 2028 e 2029), por un importe de **33.700,00 €** cada unha.

Ademais, a USC adoptará as actuacións de soporte técnico necesarias que permitan un intercambio de datos, co fin de contribuír a un mellor desenvolvemento das investigacións, en termos de alcance.

A USC deberá cumprir coas estipulacións xurdidas do vínculo xerado coa celebración do presente convenio no xeito e termos establecidos.

Terceira. Obrigas da Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude

A Consellería ha de propiciar a participación dos profesionais especialistas do CRPIH e a súa contribución activa nos proxectos obxecto de investigacións conxuntas.

Contribuirá á difusión e divulgación dos resultados das investigacións, co fin de canalizar e proxectar os estudos resultantes, con efectos sobre o conxunto da sociedade en xeral e dos profesionais especializados, en particular, non só no ámbito autonómico, senón tamén no nacional e mesmo no internacional.

Facilitará a transferencia de coñecemento científico propio do CRPIH nas áreas temáticas obxecto das investigacións.

Velará polo cumprimento das disposicións, que han de ser executadas no xeito e termos establecidos, en favor do patrimonio público.

A consellería, a través da Secretaría Xeral da Lingua, colaborará na realización destas accións cunha achega económica de **seiscentos noventa e dous mil trinta e seis euros (692.036,00 €)**, repartidos en catro anualidades coa seguinte distribución:

Exercicio 2026: **173.009,00 €** con cargo á aplicación orzamentaria 13.02.151A.640.1

Exercicio 2027: **173.009,00 €** con cargo á aplicación orzamentaria 13.02.151A.640.1

Exercicio 2028: **173.009,00 €** con cargo á aplicación orzamentaria 13.02.151A.640.1

Exercicio 2029: **173.009,00 €** con cargo á aplicación orzamentaria 13.02.151A.640.1

Estas cantidades só cubrirán o custo da realización das actividades, polo que non levan asociado ningún beneficio económico para USC.

Este convenio tramítase como expediente anticipado de gasto, posto que se prevé a existencia de crédito axeitado e suficiente no proxecto de orzamentos da Comunidade autónoma de Galicia para o exercicio 2026. Non obstante, estará sometido ao disposto na Orde da Consellería de Economía e Facenda de 11 de febreiro de 1998, modificada polas ordes de 27 de novembro de 2000 e do 25 de outubro de 2001.

Así, ao abeiro da dita normativa, o gasto proxectado queda sometido á condición suspensiva da existencia de crédito adecuado e suficiente para al fin nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2026, no momento da resolución de concesión.

O pagamento, en recibindo a certificación correspondente dos traballos de investigación realizados, efectuarase en oito entregas repartidas do seguinte xeito:

1ª.- 86.504,50 €, que se realizará unha vez executadas, aproximadamente, o 50 % das actividades previstas para o ano 2026 (Data límite 31 de maio)

2ª.- 86.504,50 €, que se realizará unha vez executadas, aproximadamente, o 100 % das actividades previstas para para o ano 2026 (Data límite, 10 de decembro)

3ª.- 86.504,50 €, que se realizará unha vez executadas, aproximadamente, o 50 % das actividades previstas para o ano 2027 (Data límite, 31 de maio)

4ª.- 86.504,50 €, que se realizará unha vez executadas, aproximadamente, o 100 % das actividades previstas para para o ano 2027 (Data límite, 10 de decembro)

5ª.- 86.504,50 €, que se realizará unha vez executadas, aproximadamente, o 50 % das actividades previstas para o ano 2028 (Data límite, 31 de maio)

6ª.- 86.504,50 €, que se realizará unha vez executadas, aproximadamente, o 100 % das actividades previstas para para o ano 2028 (Data límite, 10 de decembro)

7ª.- 86.504,50 €, que se realizará unha vez executadas, aproximadamente, o 50 % das actividades previstas para o ano 2029 (Data límite, 31 de maio)

8ª.- 86.504,50 €, que se realizará unha vez executadas, aproximadamente, o 100 % das actividades previstas para para o ano 2029 (Data límite, 10 de decembro)

Cuarta. Custo total do convenio

Tendo en conta as obrigas da USC, relacionadas na cláusula 2ª, e as da consellería, estipuladas na cláusula 3ª, o custo total do convenio ascende a unha cantidade de **oitocentos vinte e seis mil oitocentos trinta e seis euros (826.836,00 €)**, distribuídos anualmente tal e como se recolle no Anexo II

Quinta. Libramento

Para recibir as achegas da Consellería que se indican anteriormente, a USC entregará na Secretaría Xeral da Lingua, antes das datas indicadas, a seguinte documentación:

- Certificación da persoa xerente da universidade que acredite a execución das actividades do convenio ao longo do exercicio correspondente, xunto coas pertinentes notas de cargo emitidas polo servizo que lle corresponda á USC para a súa tramitación, así como unha relación valorada das horas dedicadas a cada unha das accións do programa de investigación.

- Unha vez executadas as actividades do convenio, e antes do segundo libramento de cada ano, os investigadores responsables destas emitirán unha memoria detallada das actuacións realizadas.

No caso de que a acreditación dos custos sexa inferior ao importe do convenio, a achega da consellería diminuírase na mesma proporción.

A USC facilitará toda a información que lle sexa requirida pola consellería, así como pola Intervención Xeral da Comunidade Autónoma, Consello de Contas e o Tribunal de Contas no exercicio das súas funcións de fiscalización e control.

Antes da súa sinatura e do seu pagamento, a USC deberá presentar un certificado de non ter contraído débedas, por ningún concepto, coa Administración pública da Comunidade autónoma galega, así como de estar ao día das obrigas tributarias e ao corrente das obrigas sociais.

Sexta. Propiedade ou titularidade dos traballos e publicidade

A propiedade, titularidade e uso dos traballos será común polas partes e só poderán usalos para os fins de cada una delas sempre de xeito gratuíto.

Nas actuacións informativas e divulgativas, nas publicacións que se fagan relacionadas coas actividades deste convenio ou cando a USC ou calquera dos investigadores que participe nas actividades obxecto deste convenio desexe utilizar os resultados acadados para a súa publicación, deberán facer constar, nun lugar destacado, a colaboración da Consellería, a través do CRPIH, e da USC, para o que se usarán os anagramas aprobados pola normativa de imaxe corporativa de ambas as institucións.

Sexa cal for o medio de difusión, cada unha das partes comprométese a facer mención da outra parte e deste convenio.

Sétima. Regulación da participación dos investigadores

A participación dos investigadores da USC nas actividades recollidas no presente convenio, efectuarase conforme á regulamentación propia da USC recollida nos seus estatutos e no Regulamento de cursos de especialización e convenios, e de acordo coa Lei de incompatibilidades do persoal ao servizo das administracións públicas e coa Lei orgánica 6/2001, do 21 de decembro de universidades.

Oitava. Utilización da lingua galega

Todas as accións e actividades que se realicen ao abeiro deste convenio deberanse levar a cabo de acordo co contemplado nas vixentes normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego, aprobadas pola Real Academia Galega no ano 2003, tal e como se establece na disposición adicional da Lei 3/1983, do 15 de xuño, de normalización lingüística. Así mesmo, coidarase especialmente do respecto rigoroso da toponimia oficial nos termos previstos no artigo 10 da citada lei.

Novena. Vixencia

Este convenio entrará en vigor a partir do 1 de xaneiro de 2026 ou no momento da súa sinatura, se é posterior ao 1 de xaneiro de 2026, e terá vixencia durante os anos 2026, 2027, 2028 e 2029, sen posibilidade de prórroga, e poderá ser denunciado por calquera das partes asinantes por incumprimento do que nel se establece, cunha antelación dun mes polo menos, e a consellería poderá, se fose o caso, esixir o reintegro das cantidades achegadas para a súa realización.

Décima. Comisión de seguimento

Crearase unha comisión de seguimento das accións obxecto do presente convenio-facultada para proporlles ás partes as resolucións de cantas dúbidas xurdan na súa execución- presidida polo secretario xeral da Lingua e integrada polo titular da coordinación científica (membro dos órganos colexiados do CRPIH) e investigador principal e coordinador deste convenio, así como polo secretario do Consello científico e executivo do CRPIH, que actuará como secretario da mesma.

Décimo primeira. Causas de resolución do convenio

Serán causa de resolución do convenio:

- a) O mutuo acordo das partes.
- b) O incumprimento das estipulacións do mesmo, previa reunión da Comisión de Seguimento.

A denuncia do convenio poderá ser realizada por calquera das partes, debendo comunicalo por escrito coa antelación establecida na cláusula novena.

Décimo segunda. Normas de aplicación supletorias

Ao presente convenio seralle aplicable subsidiariamente a seguinte normativa:

I. Lei 40/2015, do 1 de outubro, de Réxime Xurídico do Sector Público (artigos 47 e seguintes), na medida que queda excluído do ámbito de aplicación da Lei 9/2017, de 8 de novembro, de Contratos do Sector Público (artigo 6).

Décimo terceira. Protección de datos de carácter persoal e garantía dos dereitos dixitais.

As partes comprométense a cumprir o establecido no *Regulamento (UE) 679/2016 do Parlamento Europeo e do Consello, de 27 de abril de 2016, relativo á protección de datos das persoas físicas no que respecta ao tratamento de datos persoais e á libre circulación destes datos (RXPD)* e na *Lei orgánica 3/2018, de 5 de decembro, de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais (LOPDGDD)* e no resto da lexislación española aplicable nesta materia.

O tratamento de datos faise de acordo co regulamento e coa coa lei orgánica citados, así como co resto da lexislación española aplicable, e este tratamento responde aos principios de licitude, lealdade, transparencia, limitación da finalidade, minimización dos datos, exactitude, limitación do prazo de conservación, integridade, confidencialidade e responsabilidade proactiva.

A información que as partes puidesen revelar para a consecución deste convenio e referida ás súas actividades, así como as que se revelen como consecuencia da súa execución terá a consideración de confidencial, debendo gardar segredo sobre toda a información á que poidan ter acceso, coa salvidade de que a mesma sexa de dominio público ou se coñecese legal ou lexitimamente pola outra.

Décimo cuarta. Responsabilidades das actuacións

O asinamento deste convenio non implica relación laboral, contractual ou de calquera outro tipo entre os profesionais que vaian desenvolver as actividades previstas e a Xunta, de tal xeito que a esta non se lle pode esixir responsabilidade ningunha, nin directa, nin indirecta, nin subsidiaria, polos actos ou feitos acaecidos no desenvolvemento do convenio.

Décimo quinta. Rexistro de convenios. Transparencia e bo goberno

A sinatura do presente convenio suporá o consentimento expreso do interesado á Administración para incluír e facer públicos os datos referidos ao convenio, de conformidade co artigo 15 da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno de Galicia e co Decreto 126/2006, do 20 de xullo, polo que se regula o rexistro de convenios da Xunta de Galicia.

Así mesmo, coa súa firma, as partes manifestan o seu consentimento para que os datos persoais que aparecen nel e máis o resto das especificacións contidas no mesmo poidan ser publicados no Portal da Transparencia e Goberno Aberto.

Décimo sexta. Notificación electrónica

Segundo o artigo 14.2 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, os colectivos que están obrigados a relacionarse a través de medios electrónicos coas administracións públicas, e polo tanto, a recibir notificacións por canles electrónicas son: as persoas xurídicas, as entidades sen personalidade xurídica, os colexios profesionais, os que representen un interesado que estea obrigado a relacionarse electronicamente coa Administración e, o persoal empregado das administracións públicas para os trámites que realicen con elas por razón da súa condición de empregado público.

As notificacións realizaranse só por medios electrónicos a través do Sistema de Notificación Electrónica de Galicia Notific@, <https://notifica.xunta.gal>. Para poder acceder a elas, o interesado deberá contar cun certificado electrónico asociado ao NIF que figure como destinatario da notificación (persoa física ou xurídica).

Décimo sétima. Administración electrónica

As partes asinantes respectarán cantas esixencias establece a Lei 4/2019, do 17 de xullo, de administración dixital de Galicia (DOG 26 de xullo de 2019), que será aplicable ao sector público autonómico, integrado, de acordo co artigo 3 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral do sector público autonómico de Galicia, pola Administración xeral e polas entidades instrumentais e tamén será aplicable á cidadanía que ten o deber de utilizar os servizos públicos dixitais que se poñan á súa disposición de xeito adecuado, co respecto das normas de uso, xerais ou específicas, que se establezan para cada un dos servizos e, en particular, os cidadáns e as cidadás deberán utilizar os sistemas de identificación e de sinatura electrónicas de que sexan lexítimos titulares, usar a información dispoñible conforme a política de privacidade publicada e respectar a normativa en materia de protección de datos de carácter persoal (artigos 2 a) e b) e 7, apartados 1 e 2, respectivamente, da citada lei).

Décimo oitava. Normativa aplicable e xurisdición

Este convenio ten carácter administrativo e os seus efectos rexeranse polo establecido nas súas estipulacións, e quedará suxeito ao disposto na disposición

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
CULTURA, LINGUA
E XUVENTUDE

adicional segunda da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno de Galicia.

Aínda que é un dos excluídos do ámbito de aplicación da Lei 9/2017, do 8 de novembro, de contratos do sector público (BOE 9-11-17) segundo especifica o seu artigo 6, ao non previsto, e de acordo co artigo 4 da citada lei, aplicaráselle os principios recollidos nela, co fin de resolver dúbidas e omisións que puidesen presentarse. Así mesmo, supletoriamente, terase en conta o Decreto legislativo 1/1999, do 7 de outubro, polo que se aproba o texto refundido da Lei de réxime financeiro e orzamentario de Galicia e demais normativa vixente na materia

A xurisdición contencioso administrativa será a competente para dirimir as cuestións que puidesen xurdir da aplicación deste convenio.

En proba de conformidade cos termos deste convenio, as partes comparecentes asinan, no lugar e data mencionados.

Pola Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude e Pola Universidade de Santiago de Compostela

D. José López Campos
Conselleiro de Cultura, Lingua e Xuventude

D. Antonio López Díaz
Reitor da USC

ANEXO I

As actividades de investigación que ha desenvolver a USC, ás que se fai referencia na cláusula segunda do presente convenio de colaboración, relaciónanse a continuación:

1. ÁREA DE LINGÜÍSTICA

1.1. LINGÜÍSTICA COMPUTACIONAL

ACCIÓN 1.1.1

PROXECTO TERMIGAL (Servicio Galego de Terminoloxía Científico-Técnica).

As áreas de traballo nas que se incidirá no período 2026-2029 artículanse arredor de tres eixes principais:

1. Estudo da terminoloxía puntual. O Servizo de Terminoloxía Galega dispón dun servizo de consultas a través do cal calquera persoa ou entidade pode formular as súas dúbidas acerca dos equivalentes galegos de distintas voces especializadas. O estudo destas consultas permite detectar os baleiros denominativos existentes e a súa pronta resolución contribúe a potenciar o uso das linguas de especialidade en lingua galega. No convenio subscrito darase continuidade á atención das consultas puntuais, tanto as recibidas no propio servizo como as xestionadas a través da Área de asesoramento lingüístico da Secretaría Xeral da Lingua ou os servizos de normalización lingüística de concellos e determinados organismos. As propostas terminolóxicas serán enviadas periodicamente ao Seminario de Terminoloxía da Real Academia Galega para o seu estudo e, unha vez aprobadas, serán publicadas no banco terminolóxico TERGAL, accesible no enderezo www.cirp.gal/tergal. Paralelamente, enviaranse ao Seminario de Lexicografía listaxes con aquelas voces de carácter semiespecializado ou pertencente á lingua xeral para a súa incorporación ao Dicionario da Real Academia Galega (DRAG), contribuíndo deste

xeito á actualización do repertorio de referencia do galego coas novas voces detectadas.

2. Estudo da terminoloxía sistemática. No Servizo de Terminoloxía Galega desenvólvense distintos recursos destinados á recompilación dos termos empregados nas distintas áreas de coñecemento. Anualmente farase unha programación dos proxectos de terminoloxía sistemática nos que se traballará. Con carácter inmediato traballarase sobre a terminoloxía relacionada co libro, que rematará coa publicación do "Dicionario do libro" e sobre a terminoloxía do ámbito das Ciencias da saúde. Darase continuidade aos acordos de colaboración asinados con distintos organismos para a realización de tarefas de creación ou revisión terminolóxica, así como de avaliación da calidade lingüística dos proxectos que se analicen.

3. Difusión da terminoloxía. Entre as actividades relativas á difusión da terminoloxía, é preciso destacar o banco terminolóxico TERGAL, alimentado de maneira continuada cos rexistros procedentes dos traballos puntuais ou sistemáticos e que permite aos usuarios atopar os equivalentes galegos para un amplo volume de termos. Esta ferramenta que crece cada mes é xa un recurso imprescindible para resolver as dúbidas terminolóxicas en galego dos usuarios que traballan con textos orais ou escritos de linguas de especialidade. Proseguirase regularmente co fornecemento para a Comisión de Validación da Real Academia Galega do estudo previo dos termos sobre as linguas de especialidade que se estean a tratar, e continuarase co labor de revisión e correccións de vocabularios de especialidade elaborados fóra de Termigal.

PROXECTO BASE DE DATOS DO ATLAS LINGÜÍSTICO ROMÁNICO (ALIR)

Continuación cos labores de investigación asociados á elaboración do Atlas Lingüístico Románico e de elaboración, revisión e enriquecemento da base de datos dialectais que reúna o léxico deste proxecto.

O labor do proxecto da Base de datos do ALiR está estreitamente vinculado ao desenvolvemento do proxecto europeo de elaboración do Atlas Linguistique Roman. Os labores fundamentais que se levarán a cabo no cuatrienio 2026-2029 serán os seguintes:

A introdución na Base de datos do ALiR de todos os datos relacionados cos sucesivos volumes que se vaian publicando do Atlas Linguistique Roman.

En relación con estes mapas levarase a cabo o estudo e sistematización de todas as denominacións, coa incorporación de:

- denominación en cada punto
- transcripción fonética
- elementos constitutivos da denominación (radical + prefixos + sufixos)
- categoría gramatical
- estudo etimolóxico
- clasificación motivacional, etc.

Seguirase tamén contribuíndo á elaboración do *Atlas Lingüístico Románico*, mediante a redacción das síntesis nacionais referidas ao galego dos conceptos que se traballen dentro deste proxecto europeo durante o tempo de duración do convenio.

Participarase activamente nas reunións anuais do *Atlas Linguistique Roman* e na revisión das sínteses románicas para garantir a corrección e calidade dos datos referidos á lingua galega.

Traballarase igualmente na preparación dunha web específica para o *Atlas Linguistique Roman*, na que se dea información detallada sobre o proxecto, e á que se incorporen os volumes publicados dixitalizados.

ACCIÓN 1.1.2

PROXECTO CORPUS DE REFERENCIA DO GALEGO ACTUAL E ETIQUETADOR /LEMATIZADOR DO GALEGO ACTUAL (CORGA/XIADA)

O *Corpus de Referencia do Galego Actual (CORGA)* resulta esencial para a lingua galega porque fornece unha base empírica ampla e fiable para analizar o galego en todas as súas dimensións —léxica, morfosintáctica, discursiva, terminolóxica, fraseolóxica, incorporación de neoloxismos, fixación da normativa etc.— e garante un coñecemento científico e actualizado da lingua. Pola súa parte, o **etiquetador/lematizador XIADA** resulta clave porque automatiza a anotación morfosintáctica dos textos do corpus, o que facilita buscas precisas, análises lingüísticas avanzadas e o desenvolvemento de ferramentas tecnolóxicas en galego (como correctores, tradutores ou asistentes virtuais). En suma, ambos os dous recursos non só contribúen á modernización da lingua e á súa presenza nas novas tecnoloxías, senón que tamén aseguran a igualdade co resto das linguas e

fortalecen o seu uso e prestixio social nun contexto global cada vez máis dixitalizado.

No período 2026-2029 as tarefas que se prevén levar a cabo artéllanse arredor de tres grandes áreas complementarias entre si:

1) Incorporación ao corpus de novos documentos

Procederase á introdución de novos documentos para completar o lustro 2020-2024 e iniciar o 2025-2029. Trátase de dixitalizar e codificar os documentos que foron seleccionados na fase previa de acordo cos criterios clasificatorios do corpus (tipo de documento, área temática, xénero etc.) e prestando especial atención á variedade, tanto no referente a tipos de documentos e autores coma a editoriais. Á parte de xornais, revistas, novelas e demais tipos de documentos recollidos ata o de agora, prevese a incorporación para o rexistro oral de material extraído da plataforma YouTube.

2) Mellora da anotación automática do corpus.

A mellora da etiquetaxe automática debe ser unha constante no desenvolvemento do proxecto, de xeito que se corrixa análises erróneas e se facilite o recoñecemento de unidades presentes no corpus que, por tratarse de neoloxismos, variantes dialectais, formas contaminadas por interferencias, acentuación anómala etc., non constan nas fontes lexicográficas que manexa o sistema XIADA.

Neste sentido, cómpre atender varias fronteas:

- Continuar a ampliar o lexicón coas entradas máis frecuentes procedentes do arquivo de formas sen lema extractado da versión 4.2 do CORGA e mais dos lemas recoñecidos só a través do corpus de adestramento, co fin de que a ferramenta conte coa información de hiperlema para todo o lemario de XIADA.
- Proseguir coa elaboración de regras lingüísticas de poda, destinadas a corrixis análises que a estatística favorece, e mais de regras de lematización automática, orientadas á anotación e lematización de formas prefixadas ausentes do lexicón, pero presentes no corpus.
- Analizar as formas con seseo que presentan máis dun 's'
- Mellorar o recoñecemento de numerais (expresados moitas veces en unidades contractas xunto cun símbolo -euro, porcentaxe, grao etc.-) e mais dos nomes propios, tanto a inicio de secuencia como daqueles propios non prototípicos que só amosan a inicial en maiúscula (títulos de libros, programas etc.).

- Solucionar problemas de bloqueo causados polas regras lingüísticas no etiquetador.
- Desambiguar manualmente dous subcorpus de 10.000 palabras cada un, procedentes e secuencias extraídas aleatoriamente de documentos do CORGA posteriores a 2004 (un deles) e de documentos de todo o período cronolóxico comprendido no corpus (o outro). Preténdese, dun lado, avaliar o grao de acerto do etiquetador XIADA e, do outro, aproveitar ese material ampliando o corpus de adestramento.

3) Mellora de funcionalidades na aplicación de consulta para:

- Ofrecer asesoramento personalizado baixo demanda sobre a plataforma de consulta para facilitar a obtención dos datos.
- Facer posible dispoñer de dúas versións do CORGA funcionando simultaneamente.
- Implementar unha versión normalizada da diferenza de proporcións (DP). Presenta a vantaxe de que non require que os subcorpus teñan o mesmo tamaño e, polo tanto, pode calcularse a partir dos diferentes filtros que posúe o CORGA (bloque, xénero, (sub)área temática ou lustro). O obxectivo final é que se poida calcular o valor DP dunha forma, lema ou elemento a partir da interface do CORGA como un tipo de resultado adicional.
- Aproximarse á anotación semántica do corpus. Para iso cómpre revisar como proceden outras linguas e determinar cal sería o mellor método para introducir unha clasificación temática dos lemas: unha aproximación manual, asociando a información semántica con cada lema no lexicón, ou unha anotación semántica automática con posibilidade de revisión logo manual. O obxectivo final é aplicar esta información na plataforma de consulta e facilitar a extracción, por exemplo, do lema *debullar* próximo a calquera palabra clasificada semanticamente como *alimentos e bebidas* ou *alimentación*.
- Actualizar o flexionador (https://corpus.cirp.gal/xiada/flexionador_info) nunha dobre dirección: en extensión, coa engádega dos lemas que se incorporaron á base de datos léxica de XIADA, e en profundidade, diferenciando visualmente dende os paradigmas o inventario fronte ao uso; isto é, cales das formas flexionadas se documentan no CORGA e cales, pola contra, non concorren.

PROXECTO BIBLIOGRAFÍA INFORMATIZADA DA LINGUA GALEGA (BILEGA)

BILEGA é unha base de datos que contén información bibliográfica sobre os traballos de investigación, divulgación ou opinión dedicados ao idioma galego nas diferentes fases do seu desenvolvemento histórico. Os rexistros da base de datos ofrecen a historia editorial completa dos documentos referidos, así como información verbo do seu contido e sobre as recensións e notas de publicación a que deron lugar. Ademais de edicións impresas, as referencias bibliográficas inclúen edicións dixitais, nomeadamente as difundidas a través da Internet para as que se achega, sempre que for posible, a URL na que atopar o documento en cuestión -tanto do texto coma das recensións-. Está constituída por dúas táboas: BILEGA (que contén as entradas bibliográficas) e REVISTAS (que contén os datos das publicacións periódicas citadas na primeira).

A versión 3.0, presentada o 30 de agosto de 2019, está dispoñible para a súa consulta en liña no enderezo <https://www.cirp.es/w3/bdo/bdo-BILEGA3.html>

No momento actual conta con 23.564 rexistros bibliográficos -localizados na táboa BILEGA- e 1534 rexistros de revistas -que se poden atopar na táboa REVISTAS-.

No cuadrenio 2026-2029 asentarase as melloras na páxina realizadas no cuadrenio anterior, tanto no ámbito da xestión como na interface posta a disposición dos usuarios, e tamén está prevista a realización de melloras profundas:

1- Continuar coa actualización e revisión dos rexistros, xa que constitúe unha das chaves para que BILEGA siga na vangarda das bases de datos bibliográficas. É fundamental o repaso continuado para garantir a corrección da ficha e da información ofrecida aos usuarios, asegurando, por exemplo, que as URLs, a norma empregada, os datos achegados etc., son correctos e están totalmente actualizados. Ademais desta supervisión constante, tamén está programada a revisión dos rexistros e a elaboración do resumo e do índice daqueles que aínda non o teñan ou nos que se considere que poden ser máis completos.

2- Incrementar o volume textual, o que implica coñecer, localizar e seleccionar os traballos que van ser incorporados no próximo cuadrenio. Este incremento -actas de congresos, artigos, monografías, teses de doutoramento ou produtos audiovisuais- corresponderá ás publicacións que se produzan entre os anos 2026 e 2029.

Arestora, a base de datos alberga máis de 25.000 rexistros para os que se implementaron na táboa da bibliografía valores de busca nos campos tema,

enfoque, período, variedade de lingua, ámbito, tipo de traballo, lingua do documento e na sección de identificadores do campo documento. Na inclusión de novos traballos ou de novas edicións de traballos xa referenciados, considérase fundamental seguir a explorar a rede Internet para identificar novas edicións dixitais en liña.

ACCIÓN 1.1.3

PROXECTO CORPUS DOCUMENTALE LATINUM GALLAECIAE (CODOLGA)

O *Corpus Documentale Latinum Gallaeciae* é un corpus textual con documentación latina medieval relacionada con Galicia producida entre os séculos VI e X. O obxectivo principal é ofrecer ao persoal investigador e ao público xeral unha aplicación informática (<http://corpus.cirp.gal/codolga>) na que se van recompilando os documentos en latín referidos a Galicia do período cronolóxico mencionado.

Na última versión publicada de CODOLGA, a número 21, están incluídos 21.015 documentos. Esta ferramenta informática permite buscas de léxico de acordo con varios parámetros de selección e ofrece información varia sobre cada un dos documentos: data, procedencia, outorgante, soporte, arquivo, edición, etc. A aplicación conta tamén cunha sección na que se publican outros textos latinos medievais interesantes polas súas referencias a Galicia e estudos singulares do ámbito do proxecto. Resulta, polo tanto, un instrumento moi útil e imprescindible para o estudo e o coñecemento da lingua e da historia social, política, económica e cultural de Galicia na Idade Media.

Os obxectivos do proxecto e as tarefas previstas para o período 2026-2029 son principalmente os seguintes:

1.- Continuar coa preparación e a incorporación de novos documentos que xa estean ou vaian sendo publicados, especialmente de coleccións diplomáticas importantes aínda non incluídas no corpus pertencentes aos centros monásticos ou catedralicios de Galicia. Un elemento de referencia sobre materiais obxecto do proxecto continúa sendo o catálogo CODIPHIS (J. A. García de Cortázar, J. A. Munita e L. J. Fortún, *Codiphis. Catálogo de coleccións diplomáticas hispano-lusas de época medieval*, 2 vols. Santander: Fundación Marcelino Botín, 1999). A previsión é continuar coa actualización anual da aplicación mediante a incorporación en cada nova versión de ao redor de 700 documentos.

2.- Seguir coa progresiva renovación e mellora que se vén facendo da aplicación informática, co fin de que cada nova versión vaia mellorando a súa interface e se vaian ampliando as posibilidades de busca de información e de clasificación e presentación de resultados, co obxectivo de facer a ferramenta cada vez máis completa e de uso máis áxil.

3.- Continuar desenvolvendo a colaboración de CODOLGA cos proxectos similares que se foron creando a imitación súa para outras áreas xeográficas da Península Ibérica: CODOLCAT (*Corpus Documentale Latinum Cataloniae*), CODOLLEG (*Corpus Documentale Latinum Legionis*), CODOLVA (*Corpus Documentale Latinum Valencie*), CODOLPOR (*Corpus Documentale Latinum Portucalense*), CODOLAR (*Corpus Documentale Latinum Aragoniae*), CODOLNAV (*Corpus Documentale Latinum Navarrae*), CODOLMA (*Corpus Documentale Latinum Maioricarum*) e CODOLMUZ (*Corpus Documentale Latinum Muzarabicum*). O principal resultado desa colaboración é a rede CODOLHisp (*Corpus Documentale Latinum Hispaniarum*) e a aplicación informática resultante, que permite consultar de forma simultánea e combinada os distintos *corpora* (codolhisp.imf.csic.es/codolhisp/). Será necesario tamén ir completando e mellorando esta ferramenta.

4.- Continuar completando o novo recurso xa posto en marcha na súa primeira versión *Fontes Textuais da Galicia Medieval* (FONTEGAM: <https://corpus.cirp.gal/fontegam/>). Este recurso é o resultado da colaboración entre CODOLGA e o proxecto do Instituto da Lingua Galega *Corpus Galego-Portugués Antigo* (CGPA). Permite a busca combinada de información nos respectivos *corpora* de textos latinos e de textos románicos co obxectivo de poder consultar de forma transversal toda a documentación relativa á Galicia da Idade Media de calquera momento e lugar en calquera das linguas de uso. Na súa primeira versión están dispoñibles todos os materiais do número 19 de CODOLGA, todos os textos non documentais en galego e todos os documentos en galego da monumental colección do mosteiro de Santa María de Montederramo. Iranse incorporando progresivamente todos os novos materiais publicados en CODOLGA e todos os novos documentos en galego do CGPA que vaian sendo preparados.

5.- Ampliar a biblioteca de CODOLGA con copias dixitais de documentos e outras fontes medievais obxecto do proxecto, para facilitar a revisión da documentación publicada e posibilitar ademais a edición propia dalgúns importantes documentos aínda inéditos.

2. ÁREA LITERATURA

2.1. LITERATURA MEDIEVAL

ACCIÓN 2.1.1

PROXECTO ARQUIVO GALICIA MEDIEVAL (ARGAMED)

Este Arquivo constitúe unha referencia internacional para os investigadores da literatura galega medieval, principalmente polas prestacións que ofrecen as bases de datos que o integran: *MedDB* (Base de datos da Lírica Profana Galego-Portuguesa), *BiRMED* (Bibliografía de Referencia do Arquivo Galicia Medieval) e *PalMed* (Base de datos paleográfica da lírica galego-portuguesa), que seguen a ser un dos focos de atención primordial de ARGAMED.

Para os próximos anos, continuarase coa serie de publicacións dixitais en aberto *ARGAMED*, que xa puxo en rede seis números (<http://www.cirp.gal/w3/argamed/>). Este recurso non exclúe que algúns traballos derivados do macroproxecto sigan vendo a luz en forma impresa (como acontece, por exemplo, coa edición e estudo da produción poética do trovador Johan Soarez Somesso, que se editará en 2026), pero a finalidade fundamental desta serie é, ademais de axilizar os procesos de publicación e optimizar os recursos económicos, dar a maior visibilidade e capacidade de acceso aos estudosos a todos aqueles recursos e contidos que constitúen o núcleo das investigacións que se están a realizar no macroproxecto.

Para o período 2026-2029 tamén está previsto a realización dalgún congreso ou seminario relacionado coas liñas de investigación que integran ARGAMED.

Forman parte deste macroproxecto catro proxectos diferentes, que teñen como eixo de estudo as fontes primarias e secundarias da literatura galega medieval.

PROXECTO LÍRICA GALEGO-PORTUGUESA

Nacido co obxectivo de fornecer instrumentos de traballo fiables e de fácil acceso para os estudosos e interesados na lírica galego-portuguesa, na súa primeira fase o proxecto recompilou todo o corpus de antigas (ca. 1700 textos), e, posteriormente,

procedeu a preparar o material para convertelo nunha base de datos que se puxo en rede en 1998 e que, actualmente, vai pola terceira versión (MedDB v.3, 2016; última actualización: Versión 3.11, 24/09/2021). Esta base de datos está en proceso permanente de revisión, actualización (con particular atención aos traballos e edicións publicados polos especialistas) e mellora no seu rendemento, para que siga sendo unha referencia internacional no seu ámbito de estudo. Entre as novidades máis importantes relacionadas con MedDB, cómpre destacar a elaboración de dúas novas ferramentas que amplían a súa utilidade: CANTICAR e Romarías. A través destes dous recursos, especialistas e interesados na lírica medieval poden visualizar sobre os mapas elaborados os lugares que se mencionan nas cantigas, buscar topónimos e recuperar unha gran cantidade de información relacionada con eles.

Pero, sen dúbida, a principal achega recente deste proxecto foi a posta en marcha de *PalMed*, unha base de datos totalmente innovadora, que pretende converterse nun referente nos estudos de literatura medieval. *PalMed* é un recurso que recolle de forma conservadora as transcripcións paleográficas de todos os testemuños da lírica trobadoresca (uns 3.100 documentos en XML, con máis de 62.000 versos), con todo un elenco de marcas que permiten levar a cabo buscas combinadas de moitos tipos, non só do texto das cantigas en si mesmo, senón tamén dos paratextos, das marcas e escrituras anexas que aparecen nos cancioneros, das abreviaturas... Como acontece coa citada MedDB, *PalMed* é unha ferramenta en constante ampliación e perfeccionamento. De feito, nos últimos anos, os esforzos do equipo investigador están centrados na elaboración doutra base de datos estreitamente relacionada con ela e que ten por obxectivo a etiquetaxe morfolóxica das transcripcións recollidas na mesma para facilitar que os especialistas leven a cabo investigacións lingüísticas, que resultarían moi complexas sen unha ferramenta deste tipo.

Así, a plataforma que está en curso de preparación, e que se porá en funcionamento no próximo bienio, permitirá, entre outras posibilidades, afondar no coñecemento do sistema gramatical da lingua da produción lírica nas diversas fases da tradición manuscrita; detectar de xeito automático os fenómenos de variación lingüística que se producen na tradición escrita; verificar a presenza de certos fenómenos gramaticais en sectores concretos dos cancioneros, e vincular a execución dos manuscritos existentes (ou a dos seus modelos) a zonas territoriais concretas mediante a comparación das variantes detectadas coas presentes nos sistemas dialectais do galego e do portugués.

Para o período 2026-2029, o proxecto *Lírica galego-portuguesa* atenderá, fundamentalmente, ás seguintes accións:

1.- Modificar a estrutura de **MedDB** (www.cirp.gal/meddeb), coa intención de que o seu manexo externo sexa máis áxil e se conecte de maneira fluída coas demais ferramentas que integran o proxecto (PalMed, CANTICAR e Romarías). Deste xeito, renovarase o deseño gráfico da interface (seguindo as pautas corporativas do CIRP) para ofrecer un acceso máis sinxelo e atractivo, que implique menos accións do cursor e que favoreza a captación de novos usuarios. Así mesmo, desde diferentes puntos de MedDB, facilitarase o acceso directo a BiRMED, PalMed, CANTICAR e Romarías (e viceversa), mediante hipervínculos que permitan completar e afondar na información ofrecida pola propia MedDB. Ademais, actualizaranse as edicións de cada cantiga, os datos biográficos dos trobadores, o repertorio de temas e motivos textuais e a bibliografía de referencia do corpus.

2.- Unha vez completada a revisión exhaustiva á que foi sometida a primeira versión de **PalMed** (www.cirp.gal/palmed), ampliarase a información paleográfica e codicolóxica ofrecida na mesma a través dunha serie de publicacións, e, á súa vez, levaranse a cabo as seguintes tarefas:

- Publicar, por primeira vez, en formato impreso as transcripcións de todas as cantigas que transmiten os cancioneros *B* e *V*, acompañadas de criterios editoriais que contemplarán o desenvolvemento das abreviaturas, a segmentación das palabras e a incorporación dos paratextos.
- Analizar de modo comparado as características codicolóxicas dos apógrafos italianos, co obxectivo de recuperar a imaxe paleográfico-visiva do seu antecedente (perdido). Cos datos obtidos, proxectarase unha reconstrución virtual do último gran cancionero da lírica trobadoresca, reconstrucción que reproducirá o formato, caligrafía e distribución textual do antígrafo do que derivan os códices *B* e *V*.
- Rematar as tarefas de desambiguación manual da etiquetaxe morfolóxica do corpus paleográfico. Esta etiquetaxe lévase a cabo de xeito "semiautomático", é dicir, emprégase un lematizador automático do galego moderno (XIADA), o que esixe que este se adestre con frecuencia a través do procesamento de textos trobadorescos revisados e desambiguados manualmente.
- Diseñar e publicar a nova base de datos construída a partir de PalMed para avanzar no coñecemento exhaustivo da lingua da tradición lírica medieval e, particularmente, na individualización de fenómenos de variación lingüística nos diversos manuscritos que constitúen o corpus.

3. Elaborar estudos e edicións críticas anotadas dos *cancioneiros* de trobadores escolleitos.

PROXECTO BIBLIOGRAFÍA DE REFERENCIA DA LITERATURA GALEGA MEDIEVAL

BiRMED (Bibliografía de Referencia do Arquivo Galicia Medieval) é unha ferramenta dixital de acceso aberto destinada a facilitar a localización de referencias bibliográficas especializadas en literatura medieval galego-portuguesa. Simultaneamente, a comunidade investigadora encontrará en BiRMED unha plataforma que permitirá dar a coñecer as súas publicacións entre un público especializado ou en formación e que lle poderá proporcionar información valiosa sobre o seu impacto e número de citas.

Na actualidade, está en liña a versión 3.1, publicada en xuño de 2023, tras a incorporación de novas opcións de consulta coas que se pretendeu facer de BiRMED unha base de datos de manexo máis amplo, áxil e intuitivo. Atendendo á vontade de incorporar novos contidos e prestacións, as tarefas planeadas para os próximos catro anos son as seguintes:

- Avanzar cara a unha nova versión ideada para ampliar prestacións e contidos especializados na prosa medieval galego-portuguesa. Este importante obxectivo implicará:
  - Revisar e actualizar o elenco de todos os descritores empregados para os rexistros relativos á prosa medieval, así como ampliar a lista con novos descritores que se xulguen necesarios e que respondan adecuadamente a novas tendencias e intereses na investigación actual.
  - Revisión e actualización dos rexistros relativos á prosa medieval xa introducidos na base de datos, con atención particular aos campos "palabras clave" e "bibliografía citada".
  - Incorporación de novos rexistros de publicacións, en particular aquelas relativas á prosa medieval atendendo aos criterios actualizados.
- Continuar a dar prioridade a unha consulta dinámica e fluída da información a través da introdución de hipervínculos que permitan conectar datos tanto dentro como fóra da base.
- Continuar o proceso de revisión e actualización de rexistros xa existentes que máis recentemente recibisen DOI e/ou outro tipo de identificador dixital permanente –hoxe en día tan útiles como imprescindibles nunha referencia

bibliográfica dixital completa–, coa finalidade de mellorar as posibilidades da base de datos.

- Aínda que as actividades anteriores terán un carácter prioritario, aspírase a dar pasos para ir completando a información bibliográfica non incluída en todos os rexistros confeccionados con anterioridade a 2003.
- Levar a cabo actividades de comunicación, coa intención de dar a coñecer as particularidades desta versión e de promover o seu uso non só entre os especialistas na literatura medieval galega e románica, senón tamén, e de maneira particular, entre un sector de público potencial aínda en vías de formación.

PROXECTO PROSA LITERARIA MEDIEVAL

Este proxecto busca preservar e difundir, mediante edicións impresas e recursos electrónicos, os textos en prosa escritos en galego durante a Idade Media. A súa finalidade principal é a edición crítica, o estudo, a caracterización e a anotación das obras que conforman este xénero.

Nos vindeiros anos elaborárase un recurso dixital que se integrará na páxina web oficial do centro, complementando os materiais xa dispoñibles para dar a coñecer a especialistas e interesados no repertorio prosístico medieval galego. Será unha ferramenta bastante útil para a comunidade científica, posto que non existe ningunha neste ámbito e con estas características.

A base de datos, de carácter conceptual, reunirá o conxunto das obras conservadas –*Crónica de Castela, Crónica de Santa María de Iria, Crónica Troiana, Crónica Xeral, Crónica Xeral de 1404, Foro Real, Flores de Dereito, Historia Troiana, Libro de Tristán, Miragres de Santiago, Tratado de Albeitería e Xeral Estoria*–, permitindo buscas en diferentes ámbitos: nomes propios (diferenciando figuras reais e ficticias), topónimos maiores e menores, grupos sociais, institucións, acontecementos históricos e sociais, descrições de condutas e situacións individuais (doenzas, costumes, etc.), así como referencias a animais, elementos naturais e edificacións.

O corpus xa foi transcrito en formato XML e atópase en proceso de corrección e etiquetado. Esta tarefa avanza con lentitude debido ao deficiente estado de conservación dalgúns testemuños e á ausencia de edicións modernas. Nalgúns casos (*Crónica Xeral de 1404, Historia Troiana*), houbo que partir de teses de doutoramento elaboradas nos anos oitenta e noventa, aínda inéditas, mecanografadas e con problemas de lectura. A estes condicionantes engadiuse a

baixa médica prolongada do especialista encargado da parte técnica, o que atrasou os prazos previstos. Cada obra incluirá, ademais, unha cabeceira con información bibliográfica que recolle tanto as edicións de referencia como os estudos máis significativos.

En segundo lugar, trala publicación da *Guía da prosa medieval galega*, decidiuse realizar edicións críticas de obras que precisaban unha revisión e actualización, e que, ao mesmo tempo, eran particularmente interesantes para o público. Neste sentido, iniciouse a preparación da edición dos *Mirages de Santiago*, pola súa condición de texto fundamental do repertorio e pola súa profunda vinculación coa cidade compostelá. A edición terá carácter rigoroso e á vez divulgativo para dar a coñecer un dos libros esenciais da tradición literaria galega.

PROXECTO CANTIGAS DE SANTA MARÍA

O Proxecto Cantigas de Santa María incorpora o estudo e edición da parte de poesía relixiosa afonsina ao corpus da poesía profana galego-portuguesa, implementando dese xeito tanto a base de datos MedDB, como complemento á base de datos bibliográfica *BirMed* coas achegas específicas relativas ás *Cantigas de Santa María* e a outra produción afonsina de interese. O proxecto, en última instancia, aspira a atender tamén os outros dous aspectos fundamentais desta magna obra literaria: o estudo musicolóxico e o iconográfico. Ata agora non existe unha aproximación exhaustiva a este monumento literario baixo esta tripla perspectiva, que se ve favorecida pola recente dixitalización dos seus cancioneros, posta en liña no bienio anterior.

Polo de agora, está xa a disposición do público a transcripción paleográfica do Códice de Florencia (B.R. 20), que xa está en rede (<http://www.cirp.gal/w3/argamed/>), constituíndo o primeiro número do recurso *ARGAMED*. Con esta edición déronse os primeiros pasos para complementar, así mesmo, a base de datos paleográfica PalMed, que recolle as transcripcións en XML dos textos da lírica trobadoresca. A maiores, etiquetáronse os textos deste códice en XML e rematouse a súa versión en HTML para poder poñela a disposición dos usuarios nun formato máis áxil e sinxelo para a súa consulta tan pronto como se nos habilite un espazo web axeitado. Co etiquetado en XML dos textos das CSM (deste e dos demais códices que se etiquetarán no futuro) poderanse facer buscas similares ás que se poden facer actualmente en PalMed, ampliando dese xeito o repertorio dos textos da nosa poesía medieval e o correspondente campo para un estudo similar.

Para o período do próximo convenio preténdese:

- Ter a transcripción paleográfica do Códice dos Músicos (RBME B-I-2), que é o códice que contén toda a colección, con máis de catrocentas cantigas, así como as do Códice de Toledo (BNE 10069) e a do Códice Rico do Escorial (RBME T-I-1). O modelo a seguir é a transcripción paleográfica do Códice de Florencia (B.R. 20), sinalada arriba.
- Revisar os modelos de estruturas para o marcado dixital do texto en XML sobre os textos na súa transcripción paleográfica.
- Publicación dixital, en 2026, dunha nova edición crítica das *Cantigas de Santa María* que constituirá un dos números dos *Cadernos de ArGaMed*.
- Na medida en que os recursos informáticos do Centro o permitan, poñerase a disposición do público o recurso *e.Strela* para o estudo das *Cantigas de Santa María*, coa edición crítica dos textos, así como a transcripción paleográfica de cada un dos códices que as conteñen. Segundo se vaia avanzando na construción da devandita ferramenta, poderanse facer buscas múltiples, tanto nos textos coma nas transcripcións paleográficas.

2.2. LITERATURA CONTEMPORÁNEA

ACCIÓN 2.2.1

PROXECTO DICCIONARIO DE LITERATURA

O proxecto Dicionario de Literatura consiste na elaboración dun gran dicionario xeral de termos literarios, que inclúe voces do campo da Retórica, Métrica, Semiótica, Poética, Narratoloxía, Literatura comparada, Estudos culturas, Estudos de Performance, Ciberliteratura, Hermenéutica, e outras disciplinas de coñecemento que interseccionen coa literatura, prestándolle unha atención detallada aos novos paradigmas teóricos, en especial aqueles que teñen que ver coa nova realidade tecnolóxica e dixital, e cos cambios a nivel sociocultural, relacionados coa produción e recepción de literatura e outras artes.

Ao tempo, aínda que neste Dicionario xa son integrados exemplos e referencias concretas da literatura galega, en relación coa literatura universal, mantense o proxecto de Dicionario vinculado a este campo literario concreto. Fronte á intención inicial de elaborar un gran dicionario xeral de literatura galega, optouse por

parcelar máis o campo e comezar a pensar en dicionarios para cada unha das etapas asentadas pola periodización establecida pola historiografía contemporánea da literatura galega: Rexurdimento, Irmandades da Fala e Nós, Ditadura, Restauración democrática, etc. (1). Despois de rematarse a redacción, está a traballarse na revisión do Dicionario sistémico-literario do Rexurdimento, e ao tempo, a elaborarse unha base de datos que permita a súa consulta a través de Internet.

Unha vez rematada a edición do terceiro tomo do Dicionario de Literatura (I-M) no 2021, e implementadas certas melloras na páxina web, particularmente no tocante ao deseño e visibilización da páxina e ao reconto estatístico das visitas e actualizacións, o seguinte período dedicárase á redacción de voces para o cuarto volume (N-P), á implementación de melloras, en paralelo, na base de datos.

PROXECTO INFORME ANUAL DE LITERATURA GALEGA

O proxecto recolle nun informe anual toda a produción literaria en galego (narrativa, poesía, teatro, ensaio, crítica; literatura infantil e xuvenil; literatura de transmisión oral; literatura medieval; revistas; premios) que se rexistre en libros, revistas ou prensa (en formato papel). Este informe elabórase dende o ano 1995 e pretende apoiar a investigación, difundir esta información e observar a construción do sistema literario galego dende todos os ámbitos da comunicación literaria.

No traballo do informe recompílanse todas as informacións e reflexións que, atinxindo directa ou indirectamente ao ámbito da Literatura galega, apareceron por unha parte en soporte impreso durante o ano e, dentro deste tipo de soporte, nas súas máis diversas manifestacións: monografías, libros colectivos, revistas, xornais etc.

Ofrécese un comentario descriptivo, non valorativo nin crítico, de cada unha das entradas rexistradas, é dicir, tanto dos libros relacionados coa literatura galega que viron a luz ao longo do ano como das recensións (comentarios críticos con entidade) que sobre eles apareceron nas revistas e nos xornais durante ese mesmo período de tempo.

Os informes de Literatura que se referirán aos respectivos anos deste convenio, editaranse exclusivamente como publicación electrónica en liña.

PROXECTO DE INVESTIGACIÓN EN LITERATURA INFANTIL E XUVENIL

Este proxecto, creado a finais do ano 2012, acolle os traballos que anualmente realizan sobre Literatura Infantil e Xuvenil galega e doutros ámbitos lingüísticos a Rede temática de investigación "As Literaturas Infantís e Xuvenís do Marco Ibérico e Iberoamericano" (LIXMI); a Asociación de Investigadores en Literatura Infantil e X/Juvenil (ELOS), ELOS-GALICIA. Asociación de investigación en Literatura Infantil e Xuvenil e o Grupo de Investigación da Universidade de Santiago de Compostela LLTER2I (GI-1819) que conta entre as súas liñas de investigación "Literatura Infantil e Xuvenil. Investigacións literarias, artísticas, interculturais e educativas".

Deste proxecto naceu no CRPIH a Rede Ibérica de Literatura Infantil e Xuvenil, da que forman parte especialistas de toda a xeografía lingüística da península e que celebran un congreso/seminario workshop todos os anos no CRPIH.

Para o período comprendido entre 2026 e o 2029, levaranse a cabo tarefas de difusión relacionadas directamente co ámbito da literatura infantil e xuvenil do marco ibérico e iberoamericano e organizaranse seminarios internacionais sobre a mesma. Ademais, participárase de maneira activa en actividades científicas e publicacións resultantes dos traballos de investigación levados a cabo. Tamén se irá perfilando a base de datos do proxecto, na que xa se está traballando e na que xa se están introducindo datos relacionados coa Literatura Infantil Xuvenil galega.

3. ÁREA DE ANTROPOLOXÍA

ACCIÓN 3.1

PROXECTO DIMENSIÓNS DA IDENTIDADE COLECTIVA DE GALICIA

Despois de varios anos procurando unha explicación sobre o funcionamento das emocións nos procesos de mobilización política e na xénese das decisións, así como de confrontar o impacto das variables tradicionais explicativas co enxergado polas emocións na formación das identidades, compre agora investigar a forma na que se constrúen e se comparten eses compoñentes emocionais presente en toda forma de acción política.

A *polarización política* agroma ó fío dun proceso de identificación extrema, da asunción colectiva de que fronte ás identidades compartidas, o noso é un tempo de identidades radicalmente contrapostas, e esta confrontación as volve excluíntes,

no soamente como exclusión dos outros, senón fundamentalmente doutras identidades que un a cidadanía puidera compartir como propias.

A investigación que propomos para esta fase do proxecto céntrase en analizar como a construción identitaria de Galicia ten pasado de ser un espazo amplamente compartido e común a converterse cada vez mais nunha serie fragmentada de ámbitos diferenciados, vinculados a cada proposta política, enfrontados entre eles e que, na medida en que desbotan por definición ó outro, non fomentan espazo algún de acordo ou o encontro senón que conducen á xenreira e á imposición.

Esta procura de polos de identidade antagónica aséntase sobre semánticas diferenciadas, que adoptan réximes emocionais diferentes e por cabo innegociables.

Para levar a cabo esta fase do proxecto propóñense os seguintes pasos e obxectivos:

1. Identificar en Galicia a eventual presenza dun réxime emocional asociado á vida política galega.
2. Identificar elementos semánticos de carácter emocional asociados ós diferentes momentos que ten atravesado a competición política en Galicia desde os anos oitenta.
3. Analizarmos o papel dos diferentes líderes na construción desta polarización emocional.
4. Investigar a percepción cidadá desta polarización, tanto a nivel cuantitativo como cualitativo.
5. Identificar e medir as diferentes emocións que impiden a recuperación dunha construción centrípeta da sociedade e, por lo tanto, a la posibilidade de mínimo encontro desde a discrepancia e o pluralismo
6. Este proxecto conducirá á publicación de varios artigos en revistas especializadas de impacto e, finalmente, dun libro sobre a fractura da identidade colectiva en Galicia.

ANEXO II

O custo total do convenio, coas achegas correspondentes de ambas as partes asinantes, distribuirase anualmente do seguinte xeito:

Accións	Custo total anual	Horas estimadas anuais	Achega Consellería anual	Contribución USC anual
1.1.1. Traballos de continuación dos proxectos Recursos para o desenvolvemento das tecnoloxías da fala, TERMIGAL e ALIR	43.020,00 €	1380	39.820,00 €	3.200,00 €
1.1.2. Traballos de continuación dos proxectos BILEGA, CORGA e XIADA	80.440,00 €	2560	75.240,00 €	5.200,00 €
1.1.3. Traballos de continuación do proxecto CODOLGA	19.799,00 €	532	11.999,00 €	7.800,00 €
2.1.1. Traballos de continuación no macroproxecto ARGAMED (Lírica galego-portuguesa; Prosa literaria; Cantigas de Santa María; BirMED)	50.570,00 €	1610	40.750,00 €	10.000,00 €
2.2.1. Traballos de continuación dos proxectos Dicionarios de literatura; Informe anual da literatura galega; Literatura infantil e xuvenil	8.200,00 €	300	5.200,00 €	3.000,00 €
3.1. Traballos de continuación do proxecto Identidade colectiva de Galicia	4.500,00 €	150	0,00 €	4.500,00 €
TOTAL ANUAL	206.709,00 €	6.560	173.009,00 €	33.700,00 €
TOTAL CONVENIO (CUADRIANUAL 2026-29)	826.836,00 €	26.240	692.036,00 €	134.800,00 €

